

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертацію Левіщенка Дмитра Костянтиновича «Адміністративно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні», подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена тим, що забезпечення безпеки дорожнього руху є одним із важливих напрямів державної політики у сфері публічної безпеки та охорони життя і здоров'я людини. Сучасний розвиток транспортної інфраструктури, зростання інтенсивності транспортних потоків, підвищення мобільності населення та збільшення кількості транспортних засобів обумовлюють необхідність удосконалення адміністративно-правових механізмів регулювання дорожнього руху та підвищення ефективності діяльності уповноважених суб'єктів у цій сфері.

Незважаючи на здійснення в Україні низки реформ, спрямованих на підвищення рівня безпеки дорожнього руху, стан аварійності на автомобільних дорогах і надалі залишається складним. Значна кількість дорожньо-транспортних пригод, високий рівень смертності та травматизму на дорогах свідчать про наявність системних проблем у сфері правового регулювання, організації управління та координації діяльності суб'єктів, відповідальних за забезпечення безпеки дорожнього руху. У цих умовах особливого значення набуває наукове осмислення адміністративно-правових засад формування та реалізації державної політики у сфері дорожньої безпеки.

Важливість дослідження цієї проблематики зумовлюється також необхідністю приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних стандартів та європейських підходів до управління безпекою дорожнього руху. У контексті євроінтеграційного курсу України особливого значення набуває запровадження сучасних правових, організаційних та технологічних механізмів, спрямованих на запобігання дорожньо-транспортним пригодам, удосконалення системи адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху, а також підвищення ефективності контрольно-наглядової діяльності у цій сфері.

Крім того, актуальність теми обумовлена необхідністю комплексного дослідження адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в умовах сучасних суспільних викликів, зокрема цифровізації публічного управління, впровадження автоматизованих систем контролю за дотриманням правил дорожнього руху, а також функціонування транспортної системи в умовах воєнного стану. Указані обставини зумовлюють потребу у

вдосконаленні нормативно-правової бази, підвищенні ефективності діяльності суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху та розробленні нових підходів до управління ризиками у транспортній сфері.

Отже, обрана тема дисертаційного дослідження є своєчасною, науково обгрунтованою та має важливе теоретичне і практичне значення для подальшого розвитку адміністративного права, удосконалення законодавства та підвищення ефективності державної політики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні.

Достовірність та обгрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується належною теоретичною, методологічною та нормативною базою дослідження. Автор спирається на сучасні досягнення юридичної науки, здійснює критичний аналіз значного масиву вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, а також проводить комплексне дослідження чинного національного законодавства й міжнародних нормативно-правових актів у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Такий підхід забезпечив логічну послідовність викладення матеріалу, глибину наукового аналізу та внутрішню узгодженість отриманих результатів.

Позитивним слід відзначити чітке визначення автором об'єкта, предмета, мети й завдань дослідження, що дало змогу забезпечити системність наукового пошуку, уникнути декларативності та досягти концептуальної цілісності роботи. Завдяки коректному окресленню базових параметрів дослідження дисертанту вдалося логічно структурувати матеріал, послідовно розкрити ключові проблеми адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху та сформулювати науково обгрунтовані висновки й рекомендації.

Методологічна база дослідження є різноплановою та збалансованою. У роботі використано низку загальнонаукових і спеціально-юридичних методів пізнання. Зокрема, метод аналізу наукових джерел та узагальнення результатів попередніх досліджень застосовано для визначення ступеня наукової розробленості проблематики забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. Історико-правовий метод та елементи діалектичного аналізу історичного розвитку використано для дослідження генези правових засад забезпечення безпеки дорожнього руху, що дало змогу простежити еволюцію відповідного нормативно-правового регулювання.

Порівняльно-правовий метод у поєднанні з методом нормативно-правового аналізу застосовано для узагальнення зарубіжного досвіду забезпечення безпеки дорожнього руху та визначення можливостей його імплементації у національне законодавство України. Методи абстрагування, термінологічного аналізу та структурно-логічний метод використано під час формування понятійно-категоріального апарату дослідження, зокрема для визначення сутності забезпечення безпеки дорожнього руху та адміністративної відповідальності у цій сфері.

Крім того, методи класифікації та функціонально-структурного аналізу

дали змогу визначити систему суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, їх правовий статус і функціональне призначення у механізмі публічного управління. Системний аналіз і процесуально-правовий метод використано для дослідження адміністративних процедур у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху та визначення їх ролі у реалізації державної політики у відповідній сфері.

Водночас методи синтезу та оцінювання ефективності адміністративно-правових заходів застосовано для аналізу профілактики дорожньо-транспортних пригод та мінімізації їх негативних наслідків, тоді як методи прогнозування, моделювання та нормативно-проектний метод використано для обґрунтування напрямів удосконалення адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху та формулювання пропозицій щодо вдосконалення чинного законодавства.

Усі зазначені методи застосовано у взаємозв'язку та відповідно до поставленої мети й завдань дослідження, що забезпечило належний рівень достовірності отриманих результатів і дало змогу сформулювати науково обґрунтовані положення, висновки та рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні.

Обґрунтованість висновків і практичних рекомендацій підтверджується можливістю їх використання у різних сферах, зокрема, у *науково-дослідній сфері* – як підґрунтя для подальших теоретичних і прикладних досліджень тематики щодо адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні; *освітньому процесі* – під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Адміністративна процедура», «Адміністративна відповідальність», для підготовки лекцій і навчальних посібників з цієї тематики.

Емпіричну базу дослідження становлять довідкові видання, статистичні дані, зведені дані вивчення 246 проваджень у справах про адміністративні правопорушення, аналітичні матеріали у сфері безпеки дорожнього руху.

Мета дослідження полягає у комплексному розв'язанні важливої наукової проблеми, що полягає у з'ясуванні теоретико-правових і адміністративно-організаційних засад забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні, а також у виробленні на цій основі науково обґрунтованих пропозицій і рекомендацій, спрямованих на вдосконалення чинного законодавства та практики діяльності суб'єктів публічного управління у відповідній сфері. Дисертант не обмежується загальним аналізом існуючих підходів до розуміння безпеки дорожнього руху, а пропонує конкретні напрями удосконалення адміністративно-правового механізму її забезпечення, зокрема щодо уточнення понятійно-категоріального апарату, оптимізації системи суб'єктів управління, удосконалення адміністративних процедур та механізмів профілактики правопорушень у цій сфері. Автор органічно поєднує теоретичні узагальнення з аналізом правозастосовної практики, що надає дослідженню не лише наукового, а й прикладного значення.

Структура дисертаційної роботи є логічно виваженою та відповідає поставленим меті й завданням дослідження. Основна частина роботи складається з трьох розділів, які охоплюють вісім підрозділів, у межах яких послідовно розкриваються теоретико-правові, організаційно-адміністративні та прикладні аспекти забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. Така побудова дослідження свідчить про комплексний характер наукового пошуку та забезпечує послідовність викладення матеріалу.

Розділ 1 «Теоретико-правові засади забезпечення безпеки дорожнього руху» складається з трьох підрозділів, у яких розглядаються основні теоретичні підходи до розуміння безпеки дорожнього руху, аналізується стан наукової розробленості цієї проблематики, досліджується генеза правових засад її забезпечення, а також узагальнюється зарубіжний досвід правового регулювання у відповідній сфері та визначаються можливості його використання в Україні.

Розділ 2 «Адміністративні організаційно-правові засади забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні» складається з трьох підрозділів і присвячений дослідженню змісту та особливостей адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки дорожнього руху. У підрозділі 2.1 розкрито поняття та сутність забезпечення безпеки дорожнього руху, проаналізовано підходи до формування понятійно-категоріального апарату у цій сфері та сформульовано авторське визначення відповідного поняття. У підрозділі 2.2 досліджено систему суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, визначено їх правовий статус, функціональне призначення та особливості взаємодії у процесі реалізації державної політики у відповідній сфері. У підрозділі 2.3 проаналізовано адміністративні процедури у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зокрема контрольно-наглядові механізми, їх нормативне регулювання та роль у забезпеченні дотримання вимог законодавства.

Розділ 3 «Адміністративно-правова охорона у сфері безпеки дорожнього руху» містить два підрозділи, у яких розглянуто правові засоби забезпечення законності та правопорядку у сфері дорожнього руху. У підрозділі 3.1 досліджено адміністративно-правове забезпечення профілактики дорожньо-транспортних пригод та мінімізації їх негативних наслідків, визначено основні напрями вдосконалення системи профілактичних заходів і підвищення ефективності державної політики у цій сфері. У підрозділі 3.2 розкрито особливості адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, проаналізовано чинне законодавство та практику його застосування, а також сформульовано пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання відповідальності за порушення правил дорожнього руху.

У *висновках* узагальнено результати проведеного дослідження, сформульовано основні положення та пропозиції, спрямовані на вдосконалення адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні.

Мета і завдання дослідження, визначені автором у вступі, загалом відповідають змісту дисертаційної роботи та сформульованим у ній висновкам.

Усі наукові положення, узагальнення та рекомендації, запропоновані здобувачем, об'єднані провідною ідеєю комплексного дослідження адміністративно-правових засад забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні та обґрунтування на цій основі науково виважених пропозицій, спрямованих на вдосконалення чинного законодавства й підвищення ефективності діяльності суб'єктів публічного управління у відповідній сфері.

Заслуговує на увагу і стиль викладення матеріалу дисертації, який характеризується логічністю, послідовністю та чіткістю аргументації. Навіть складні теоретичні положення сформульовані доступною та зрозумілою мовою, що свідчить про належний рівень наукової культури автора та вміння системно викладати результати проведеного дослідження.

У процесі дослідження дисертант залучив широкий спектр вітчизняних і зарубіжних наукових праць, що дало змогу розгорнути на сторінках дисертації ґрунтовну наукову дискусію щодо ключових проблем адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху. Використання значної кількості науково-теоретичних, монографічних та нормативних джерел свідчить про комплексний підхід автора до аналізу досліджуваної проблематики та прагнення всебічно її осмислити.

Таким чином, гарантією достовірності та теоретичної обґрунтованості наукових положень, сформульованих автором висновків і рекомендацій є правильно визначені мета й завдання дослідження, логічна структура дисертаційної роботи та послідовність викладення матеріалу. Анотація дисертації відображає її основні положення, зміст та отримані результати дослідження.

Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертаційна робота є комплексним науковим дослідженням, у якому розроблено теоретичні та прикладні засади адміністративно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні з урахуванням сучасного стану адміністративного законодавства, міжнародних стандартів у сфері дорожньої безпеки, а також актуальних викликів функціонування транспортної системи держави, зокрема в умовах воєнного стану. У межах проведеного дослідження автором сформульовано низку нових наукових положень, теоретичних узагальнень і практичних рекомендацій, серед яких, зокрема, вперше:

– визначено перспективи адаптації міжнародного досвіду для України в сучасних умовах воєнного стану: введення спеціальних процедур створення та перегляду транспортних шляхів, спланованих й обладнаних так, щоб залишатися дієвими й безпечними навіть під час стихійних лих, аварій або екстремальних погодних явищ; визначення системи пріоритетності автошляхів для евакуації, гуманітарних місій та оперативної логістики; створення централізованих чи регіональних центрів кризового реагування з інтегрованою цифровою аналітикою руху, аварійної інформації, моніторингу інфраструктурних пошкоджень; формування сценарно орієнтованих моделей

реагування на інциденти, що охоплюють воєнні виклики й можливі катастрофи, тощо;

– запропоновано шляхи усунення перешкод, визначених законодавством, щодо можливості застосування інституту малозначності не лише для певної частки (примітка до ст. 22 КУпАП), а й інших правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху шляхом внесення змін і доповнень до ч. 2 ст. 32 КУпАП, а також Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, затвердженій наказом МВС України від 7 листопада 2015 року № 1395, передбачивши в ній бланки постанови про закриття справи, яку виносять під час оголошення усного зауваження, а також за наявності обставин, передбачених ст. 247 КУпАП;

– обґрунтовано доцільність внесення змін і доповнень до КУпАП, що стосуються відповідальності за військові адміністративні правопорушення, зокрема у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху;

Отже, дисертації притаманна наукова новизна, порушено низку невисвітлених вітчизняною юридичною наукою проблем, розв'язання яких дозволить більш ефективно здійснювати спеціальне кримінальне провадження.

Повнота викладених наукових результатів в опублікованих працях здобувача.

Основні положення та висновки дисертаційної роботи оприлюднено на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях: «Актуальні проблеми становлення і розвитку правової науки» (Київ, 26 квітня 2024 року); «Право і правоохоронна діяльність: сучасний вимір і виклики глобалізації» (Київ, 6 грудня 2024 року); «Актуальні питання підготовки фахівців для сектору безпеки і оборони в умовах війни» (Кропивницький, 17 квітня 2025 року); «Актуальні питання реформування правової системи держави» (Київ, 30 травня 2025 року).

Основні положення, висновки та пропозиції, що містяться в дисертації, відображено у восьми наукових публікаціях, з яких: три статті – опубліковані у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, одна стаття – у міжнародному науковому виданні країни Європейського Союзу, а також 4 тези доповідей на науково-практичних конференціях.

Перелік наукових праць здобувача й аналіз їхнього змісту засвідчують, що наукові результати, висновки та рекомендації дисертаційного дослідження досить повно викладено у вітчизняних наукових фахових виданнях, зарубіжних виданнях, пройшли апробацію на різних науково-практичних конференціях.

Дискусійні положення дисертаційної роботи.

За результатами розгляду роботи потрібно також звернути увагу дисертанта на такі дискусійні положення:

1. У підрозділі, присвяченому аналізу стану наукової розробленості проблематики забезпечення безпеки дорожнього руху, дисертант здійснює

огляд значної кількості наукових джерел, проте певною мірою бракує систематизації існуючих наукових підходів та їх критичного зіставлення. Доцільним виглядало б окреслити основні наукові школи або концептуальні напрями дослідження цієї проблематики, що дозволило б глибше розкрити еволюцію наукових поглядів у цій сфері.

2. Позитивно оцінюючи проведений автором аналіз генези правового регулювання забезпечення безпеки дорожнього руху, водночас слід зазначити, що історико-правовий аспект дослідження міг би бути доповнений більш детальним висвітленням трансформацій правового регулювання цієї сфери у період адміністративно-правових реформ останніх років, а також в умовах воєнного стану. Це дозволило б повніше показати взаємозв'язок між розвитком законодавства та сучасними тенденціями державної політики у сфері безпеки дорожнього руху.

3. У підрозділі, присвяченому аналізу зарубіжного досвіду забезпечення безпеки дорожнього руху, автором наведено низку цікавих прикладів правового регулювання у різних країнах. Разом із тим, на наш погляд, варто було б, передусім, окреслити критерії відбору відповідних держав для порівняльного аналізу, а також детальніше аргументувати можливості імплементації окремих зарубіжних практик у національне законодавство України.

4. У межах підрозділу 2.1 «Поняття та особливості забезпечення безпеки дорожнього руху» дисертантом здійснено ґрунтовний аналіз наукових підходів до розуміння безпеки дорожнього руху, однак, на наш погляд, доцільним було б більш чітко розмежувати і суміжні категорії, зокрема «безпека дорожнього руху», «транспортна безпека» та «публічна безпека у сфері транспорту». Така деталізація сприяла б точнішому формуванню понятійно-категорійного апарату дослідження та посиленню теоретичної аргументації запропонованих автором дефініцій.

5. У розділі 3 «Адміністративно-правова охорона у сфері безпеки дорожнього руху» дисертант досліджує питання профілактики дорожньо-транспортних пригод та адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері дорожнього руху. Разом із тим, на наш погляд, у підрозділі 3.1 потрібно було б все ж таки розкрити взаємозв'язок між адміністративно-правовими заходами профілактики дорожньо-транспортних пригод та загальною системою державної політики у сфері публічної безпеки і транспорту. Зокрема, додаткового аналізу потребує питання координації діяльності різних суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, а також механізмів міжвідомчої взаємодії під час реалізації профілактичних заходів.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам.

Аналіз тексту дисертації Левіщенка Дмитра Костянтиновича свідчить про відсутність порушень вимог академічної доброчесності. У роботі належним чином наведено посилання на джерела інформації у випадках використання наукових ідей, положень, результатів досліджень та інших відомостей, дотримано вимог законодавства про авторське право, а також подано достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, застосовані

методи дослідження та використані джерела. У процесі ознайомлення з дисертаційною роботою не виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації чи фальсифікації наукових результатів.

Основні положення, висновки та пропозиції дисертаційного дослідження з належним ступенем повноти відображені автором у наукових публікаціях, підготовлених за темою дослідження. Кількість і якість таких публікацій відповідають установленим вимогам щодо апробації результатів дисертаційних досліджень. Представлені наукові результати характеризуються належним рівнем аргументованості, містять елементи наукової новизни та мають значення не лише для подальшого розвитку науки адміністративного права, а й для вдосконалення правозастосовної практики у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

У підсумку слід зазначити, що дисертаційне дослідження «Адміністративно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій містяться наукові положення та науково обґрунтовані результати, що сприяють розвитку адміністративно-правової науки та вдосконаленню механізму державного управління у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху. Дисертаційна робота відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (із наступними змінами), основним вимогам Міністерства освіти і науки України щодо дисертацій та авторефератів, а їх автор Левіщенко Дмитро Костянтинович, за результатами прилюдного захисту, заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент

Старший оперуповноважений

в особливо важливих справах

Департаменту організаційного забезпечення діяльності

Бюро економічної безпеки України

доктор юридичних наук,

старший дослідник

Костянтин ШКАРУПА

